

Mieszkowice, dnia 18 listopada 2024 roku

Protokół nr 10/2024

**z posiedzenia Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Mieszkowicach
w dniach 18 i 24 października 2024 oraz 12 listopada 2024 roku.**

W dniu 26 września 2024 roku Przewodniczący Rady Miejskiej w Mieszkowicach przekazał do rozpatrzenia przez Komisję Rewizyjną Rady Miejskiej w Mieszkowicach protest mieszkańców Wierchlasu w sprawie nieprawidłowości stwierdzonych w trakcie wyborów sołtysa oraz rady sołectkiej sołectwa Wierchlas w dniu 19.09.2024 roku, a także protest pani Agnieszki Zcholobchuk dotyczący wyboru Sołtysa wsi Goszków w dniu 19.09.2024 roku.

Po zapoznaniu się z treścią wniesionych protestów i postawionych w nich zarzutów Komisja Rewizyjna zwróciła się do Burmistrza Mieszkowic oraz Przewodniczącego Rady Miejskiej w Mieszkowicach o pisemną informację o przebiegu zebrania wiejskiego w Sołectwie Wierchlas i Sołectwie Goszków w dniu 19 września 2024 roku, odniesienie się do zarzutów i udzielenie wszelkich informacji, które mogą mieć znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy.

W dniu 18 października 2024 roku Komisja Rewizyjna w składzie:

1. radna Katarzyna Gręda - przewodnicząca komisji
2. radna Maria Spitzak - wiceprzewodnicząca komisji
3. radna Aneta Kwiek - członek komisji
4. radny Konstanty Michałowski - członek komisji
5. radny Mateusz Srokowski - członek komisji

odbyła posiedzenie w sprawie rozpatrzenia ww. protestów wyborczych.

1. Protest wyborczy dotyczący wyboru wsi Goszków.

W sprawie wniesionego przez panią Agnieszkę Zcholobchuk protestu wyborczego dotyczącego wyboru Sołtysa wsi Goszków, Komisja Rewizyjna zapoznała się wyjaśnieniami Burmistrza Mieszkowic, pracownika Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach i Przewodniczącego Rady Miejskiej w Mieszkowicach, którzy obecni byli na zebraniu w dniu 19 września 2024 roku, informacją prawną dot. wyborów sołectkich, Statutem Sołectwa Goszków (załącznik nr 2 do Uchwały nr X/71/03 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 17 lipca 2003 roku) a także dokumentacją z przebiegu zebrania wiejskiego, wyborów Sołtysa oraz Rady Sołectkiej.

Statut Sołectwa Goszków stanowiący załącznik nr 2 do Uchwały nr X/71/03 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 17 lipca 2003 roku w § 12 ustala, że wybór Sołtysa i Rady Sołectkiej odbywa się co 4 lata, na zebraniu wiejskim, zwoływanym przez Burmistrza w ciągu 6 miesięcy od dnia wyborów do Rady Miejskiej kolejnej kadencji. Przepisy od § 21 do § 25 Statutu Sołectwa Goszków regulują tryb i zasady wyborów Sołtysa i Rady Sołectkiej, w tym skład, zasady wyboru i obowiązki komisji skrutacyjnej. Zgodnie z zapisami Statutu wybory odbywają się przy nieograniczonej liczbie Kandydów, zgłoszonych bezpośrednio przez

uprawnionych uczestników zebrania; w pierwszej kolejności przeprowadza się wybory Sołtysa a następnie wybory Rady Sołeckiej; za wybranych uważa się kandydatów, którzy uzyskali największą liczbę głosów (§ 24). Wyboru Sołtysa i Rady Sołeckiej dokonuje się w głosowaniu tajnym (§ 25).

W Statucie Sołectwa Goszków nie wskazano procedury i zasad składania protestu na wybory do organów jednostek pomocniczych gminy, w związku z tym przy rozpatrywaniu wniesionego protestu Komisja Rewizyjna posłkowała się przepisami rangi ustawowej.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (dalej Usg), w § 36 ust 2 określa, że Sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Zarzuty wniesione w pkt. 1,3,5 protestu nie dotyczą ww. zasad ustawowych, w związku z tym nie są przedmiotem rozważań komisji. W pkt. 4 protestu opisano incydent dotyczący próby oddania głosu przez osobę nieuprawnioną. Z treści protestu wynika, że do oddania głosu nie doszło, nie złamano zatem ww. zasad.

Po zapoznaniu się z protokołem zebrania wiejskiego, protokołami komisji skrutacyjnej oraz wyjaśnieniami osób obecnych z ramienia Urzędu Miejskiego na zebraniu wiejskim w Sołectwie Goszków w dniu 19 września 2024 roku, ustalono również, że zostały zachowane zasady tajności głosowania, jego bezpośredniości, a wyboru dokonano spośród nieograniczonej liczby kandydatów. Prawidłowo wybrano komisję skrutacyjną, osoby kandydujące na Sołtysa lub członka Rady Sołeckiej nie wchodzili w skład komisji skrutacyjnej. Sporządzone protokoły zostały podpisane przez wszystkich członków komisji.

W punkcie 2 protestująca wnosi, że na liście wyborców znajdowały się osoby, które nie są stałymi mieszkańcami wsi, a mimo to oddały głos, co w znacznym stopniu wypacza wynik wyborów.

Statut Sołectwa Goszków w § 16 określa, że prawo do udziału w zebraniu wiejskim mają wszyscy mieszkańcy sołectwa, posiadający czynne prawo wyborcze, natomiast przepisy § 22 i 23 określają, że wyborów dokonywać mogą uprawnieni mieszkańcy. Statut Sołectwa Goszków nie definiuje pojęcia "uprawniony mieszkaniec" czy "czynne prawo wyborcze". Oczywistym jest więc przyjęcie definicji wynikającej z art. 10 § 1 ust. 3 lit. a Ustawy z dnia 5 stycznia 2011 Kodeks Wyborczy, zgodnie z którym Prawo wybierania (czynne prawo wyborcze) ma obywatel polski, obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim oraz obywatel Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, oraz stale zamieszkuje na obszarze tej gminy. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym § 36 ust 2 określa, że Sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Stały mieszkaniec Sołectwa to osoba, która przebywa w danej miejscowości i której miejscem zamieszkania jest dana miejscowość. Przepis art. 25 Ustawy z dnia 23 kwietnia

1964 roku Kodeks cywilny mówi, że "Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu". Określenie stały pobyt nie jest tożsame z zameldowaniem na pobyt stały. Można więc przyjąć, że czynne prawo wyborcze do organów sołectwa mają stali mieszkańcy sołectwa uprawnieni do głosowania, a więc przebywający tam z zamiarem stałego pobytu, nawet jeśli nie są zameldowani na stałe. Można uznać osobę za stałego mieszkańca w rozumieniu art. 25 Kodeksu Cywilnego, w miejscu nie będącym miejscem jego stałego zameldowania tylko wtedy, gdy wyjaśni przyczyny rozbieżności pomiędzy stałym zameldowaniem a faktycznym stałym pobytom i wykaze, że w tym miejscu pobytu skupia się na stałe jego aktywność życiowa. O miejscu zamieszkania decydują łącznie dwie przesłanki faktyczne: przebywanie w znaczeniu fizycznym w określonej miejscowości i zamiar stałego pobytu. Jeśli jedna z tych przesłanek nie jest spełniona, powoduje to utratę miejsca zamieszkania. Na stałość w danej miejscowości wskazuje skupienie w niej życiowej aktywności związanej z pracą czy rodziną. W ocenie czy osoba jest stałym mieszkańcem sołectwa pomocna może być rejestracja w spisie wyborców.

W myśl przepisu art. 18 § 1, 5 i 8 kodeksu wyborczego, stały rejestr wyborców obejmuje osoby stale zamieszkałe na obszarze gminy, którym przysługuje prawo wybierania. Rejestr wyborców potwierdza prawo wybierania oraz prawo wybieralności. Wyborcy będący obywatelami polskimi, zameldowani na obszarze gminy na pobyt stały są wpisywani do rejestru wyborców z urzędu. Natomiast stosownie do postanowień art. 19 § 3 kodeksu, wyborcy stale zamieszkali na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały wpisywani są do rejestru wyborców, jeżeli złożą w tej sprawie w urzędzie gminy pisemny wniosek.

Na zebraniu wiejskim Sołectwa Goszków w dniu 19 września 2024 roku, osoby nie ujęte w rejestrze wyborców, były dopisywane do spisu osób uprawnionych do głosowania na podstawie oświadczenia o stałym zamieszkiwaniu w sołectwie.

W myśl § 23 Statutu Sołectwa Goszków wybory przeprowadza komisja skrutacyjna w składzie co najmniej 3 osób, wybranych spośród uprawnionych uczestników zebrania. Do zadań Komisji Skrutacyjnej należy: przyjęcie zgłoszeń kandydatów, określenie sposobu głosowania, przeprowadzenie głosowania, ustalenie wyników wyborów, ogłoszenie wyników wyborów, sporządzenie i podpisanie protokołu o wynikach wyborów.

Na posiedzeniu w dniu 18 października 2024 roku Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Mieszkowicach dokonała analizy dokumentów z przebiegu wyborów w Sołectwie Goszków. Wątpliwości Komisji wzbudziła lista osób dopisanych do rejestru osób uprawnionych do głosowania. W dwóch pozycjach osoby dopisane podały tylko swoje nazwisko i pierwszą literę imienia oraz złożyły podpis. Osoby te nie wskazały swojego miejsca zamieszkania, mimo tego, jak wynika z protokołów Komisji Skrutacyjnej wydano im karty do głosowania i wzięły one udział w głosowaniu.

Komisja Rewizyjna jest świadoma wiodącej roli Komisji Skrutacyjnej w przeprowadzeniu wyborów sołectkich, jednakże błąd formalny w postaci wydania kart do głosowania osobom, które nie wskazały swego miejsca zamieszkania a nie widniały w spisie wyborców

przygotowanym przez pracownika Urzędu budzi poważne wątpliwości co do rzetelności pracy Komisji Skrutacyjnej.

W wyniku podjętej wątpliwości Komisja Rewizyjna zwróciła się z pismem do Burmistrza Mieszkowic o podjęcie czynności wyjaśniających, mających na celu ustalenie czy osoby dopisane do listy wyborców, są stałymi mieszkańcami sołectwa a tym samym osobami uprawnionymi do głosowania.

W odpowiedzi na ww. prośbę Burmistrz Mieszkowic powołał się na uprawnienia Komisji Skrutacyjnej i nie dokonał weryfikacji listy osób, o którą wnioskowała Komisja Rewizyjna.

W związku z tym Komisja Rewizyjna zaprosiła członków komisji skrutacyjnej powołanej na potrzeby wyborów sołeckich w Sołectwie Goszków w celu złożenia wyjaśnień. W dniu 12 listopada 2024 roku na posiedzeniu komisji w siedzibie Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach wyjaśnień udzieliła pani Izabela Augustynowicz członek komisji skrutacyjnej. Pani Augustynowicz potwierdziła, że osoby, które w spisie wyborców nie wskazały adresu zamieszkania są stałymi mieszkańcami Sołectwa Goszków. Pani Augustynowicz nie potrafiła wyjaśnić jako doszło do sytuacji, że członkowie komisji skrutacyjnej nie zwrócili uwagi na brak adresu w spisie wyborców.

W wyniku podjętych czynności Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Mieszkowicach ustaliła, że podczas wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej Sołectwa Goszków komisja skrutacyjna nie dopełniła wszystkich obowiązków z należytą rzetelnością jednakże nie zostały złamane zasady ustawowe określające przesłanki ważności wyborów tj. zasada tajności głosowania, jego bezpośredniości, nieograniczonej ilości kandydatów i dokonywanie wyboru przez stałych mieszkańców uprawnionych do głosowania. W związku z powyższym Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Mieszkowicach uznaje protest wyborczy na wybory sołtysa Sołectwa Goszków wniesiony przez panią Agnieszkę Zholoobchuk za niezasadny.

2. Protest wyborczy mieszkańców Wierzchlasu

W sprawie wniesionego przez mieszkańców Wierzchlasu protestu wyborczego dotyczącego wyboru Sołtysa oraz Rady Sołeckiej Sołectwa Wierzchlas Komisja Rewizyjna zapoznała się wyjaśnieniami Burmistrza Mieszkowic, pracownika Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach i Przewodniczącego Rady Miejskiej w Mieszkowicach, którzy obecni byli na zebraniu w dniu 19 września 2024 roku, informacją prawną dot. wyborów sołeckich, Statutem Sołectwa Wierzchlas (załącznik nr 8 do Uchwały nr X/71/03 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 17 lipca 2003 roku) a także dokumentacją z przebiegu zebrania wiejskiego, wyborów Sołtysa oraz Rady Sołeckiej.

Statut Sołectwa Wierzchlas stanowiący załącznik nr 2 do Uchwały nr X/71/03 Rady Miejskiej w Mieszkowicach z dnia 17 lipca 2003 roku w § 12 ustala, że wybór Sołtysa i Rady Sołeckiej odbywa się co 4 lata, na zebraniu wiejskim, zwoływanym przez Burmistrza w ciągu 6 miesięcy od dnia wyborów do Rady Miejskiej kolejnej kadencji. Przepisy od § 21 do § 25

Statutu Sołectwa Wierzchlas regulują tryb i zasady wyborów Sołtysa i Rady Sołeckiej, w tym skład, zasady wyboru i obowiązki komisji skrutacyjnej. Zgodnie z zapisami Statutu wybory odbywają się przy nieograniczonej liczbie Kandydów, zgłoszonych bezpośrednio przez uprawnionych uczestników zebrania; w pierwszej kolejności przeprowadza się wybory Sołtysa a następnie wybory Rady Sołeckiej; za wybranych uważa się kandydatów, którzy uzyskali największą liczbę głosów (§ 24). Wyboru Sołtysa i Rady Sołeckiej dokonuje się w głosowaniu tajnym (§ 25).

W Statucie Sołectwa Wierzchlas nie wskazano procedury i zasad składania protestu na wybory do organów jednostek pomocniczych gminy, w związku z tym przy rozpatrywaniu wniesionego protestu Komisja Rewizyjna posłkowała się przepisami rangi ustawowej.

Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (dalej Usg), w § 36 ust 2 określa, że Sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

W punkcie 1 protestujący wnoszą, że w skład Komisji Skrutacyjnej wybrany został pan Mirosław Maziar, który został poinformowany przez Przewodniczącego Rady Miejskiej, że nie jest uprawniony do głosowania w Sołectwie Wierzchlas.

W myśl § 23 Statutu Sołectwa Wierzchlas wybory przeprowadza komisja skrutacyjna w składzie co najmniej 3 osób, wybranych spośród uprawnionych uczestników zebrania. Do zadań Komisji Skrutacyjnej należy: przyjęcie zgłoszeń kandydatów, określenie sposobu głosowania, przeprowadzenie głosowania, ustalenie wyników wyborów, ogłoszenie wyników wyborów, sporządzenie i podpisanie protokołu o wynikach wyborów.

Natomiast § 16 Statutu określa, że prawo do udziału w zebraniu wiejskim mają wszyscy mieszkańcy sołectwa, posiadający czynne prawo wyborcze, przepisy § 22 i 23 określają, że wyborów dokonywać mogą uprawnieni mieszkańcy. Statut Sołectwa Wierzchlas nie definiuje pojęcia "uprawniony mieszkaniec" czy "czynne prawo wyborcze". Oczywistym jest więc przyjęcie definicji wynikającej z art. 10 § 1 ust. 3 lit. a Ustawy z dnia 5 stycznia 2011 Kodeks Wyborczy, zgodnie z którym Prawo wybierania (czynne prawo wyborcze) ma obywatel polski, obywatel Unii Europejskiej niebędący obywatelem polskim oraz obywatel Zjednoczonego Królestwa Wielkiej Brytanii i Irlandii Północnej, który najpóźniej w dniu głosowania kończy 18 lat, oraz stale zamieszkuje na obszarze tej gminy. Wskazany w proteście pan Mirosław Maziar nie był ujęty w Rejestrze Wyborców Sołectwa Wierzchlas, został dopisany do listy osób uprawnionych do głosowania w Sołectwie Wierzchlas a następnie z niej skreślony. Uznano więc, że pan Maziar nie posiada czynnego prawa wyborczego w sołectwie Wierzchlas.

Podczas analizy dokumentów stwierdzono, że podpis pana Maziara widnieje na protokole Komisji Skrutacyjnej z wyboru Sołtysa. Podpis pana Maziara został przekreślony a obok widnieje podpis pani Magdy Szkolnickiej, którą do Komisji Skrutacyjnej wybrano w zamian za pana Maziara. Z analizy dokumentów z przebiegu zebrania trudno wywnioskować czy doszło do błędu proceduralnego i wyborów sołtysa dokonano przy nieprawidłowo wybranej Komisji

Skrutacyjnej czy też protokół Komisji Skrutacyjnej z wyborów Sołtysa został przez członków Komisji Skrutacyjnej podpisany przed zakończeniem wyborów. Kwestii tej nie rozstrzygnęły także pisemne wyjaśnienia Burmistrza Mieszkowic, pracownika Urzędu Miejskiego oraz Przewodniczącego Rady Miejskiej obecnych na zebraniu w dniu 19 września 2024 roku. Opisanej sytuacji nie potrafił także wyjaśnić zastępca Burmistrza Mieszkowic pan Marcin Pisanko podczas posiedzenia Komisji Rewizyjnej w dniu 18 października 2024 roku. Sytuacja ta budzi poważne zastrzeżenia co do prawidłowości przebiegu wyborów Sołtysa Sołectwa Wierzchlas.

W dalszej części punktu 1 protestujący wnoszą, że pani Kornelia Maziar, która jest małżonką wskazanego wcześniej pana Mirosława Maziar wzięła udział w głosowaniu. Z analizy dokumentacji z przebiegu głosowania wynika, że pani Kornelia Maziar nie widniała w rejestrze wyborców Sołectwa Wierzchlas, została dopisana ją do listy osób upoważnionych do głosowania, wydano jej kartę do głosowania i oddała głos.

Jak wskazano wcześniej Statut Sołectwa Wierzchlas w § 16 określa, że prawo do udziału w zebraniu wiejskim mają wszyscy mieszkańcy sołectwa, posiadający czynne prawo wyborcze, natomiast przepisy § 22 i 23 określają, że wyborów dokonywać mogą uprawnieni mieszkańcy. Ustawa z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym § 36 ust 2 określa, że Sołtys oraz członkowie rady sołectkiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania.

Stały mieszkaniec Sołectwa to osoba, która przebywa w danej miejscowości i której miejscem zamieszkania jest dana miejscowość. Przepis art. 25 Ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 roku Kodeks cywilny mówi, że "Miejscem zamieszkania osoby fizycznej jest miejscowość, w której osoba ta przebywa z zamiarem stałego pobytu". Określenie stały pobyt nie jest tożsame z zameldowaniem na pobyt stały. Można więc przyjąć, że czynne prawo wyborcze do organów sołectwa mają stali mieszkańcy sołectwa uprawnieni do głosowania, a więc przebywający tam z zamiarem stałego pobytu, nawet jeśli nie są zameldowani na stałe. Można uznać osobę za stałego mieszkańca w rozumieniu art. 25 Kodeksu Cywilnego, w miejscu nie będącym miejscem jego stałego zameldowania tylko wtedy, gdy wyjaśni przyczyny rozbieżności pomiędzy stałym zameldowaniem a faktycznym stałym pobytom i wykaże, że w tym miejscu pobytu skupia się na stałe jego aktywność życiowa. O miejscu zamieszkania decydują łącznie dwie przesłanki faktyczne: przebywanie w znaczeniu fizycznym w określonej miejscowości i zamiar stałego pobytu. Jeśli jedna z tych przesłanek nie jest spełniona, powoduje to utratę miejsca zamieszkania. Na stałość w danej miejscowości wskazuje skupienie w niej życiowej aktywności związanej z pracą czy rodziną.

W ocenie czy osoba jest stałym mieszkańcem sołectwa pomocna może być rejestracja w spisie wyborców.

W myśl przepisu art. 18 § 1, 5 i 8 kodeksu wyborczego, stały rejestr wyborców obejmuje osoby stale zamieszkałe na obszarze gminy, którym przysługuje prawo wybierania. Rejestr wyborców potwierdza prawo wybierania oraz prawo wybieralności. Wyborcy będący obywatelami polskimi, zameldowani na obszarze gminy na pobyt stały są wpisywani do

rejestr wyborców z urzędu. Natomiast stosownie do postanowień art. 19 § 3 kodeksu, wyborcy stale zamieszkali na obszarze gminy bez zameldowania na pobyt stały wpisywani są do rejestru wyborców, jeżeli złożą w tej sprawie w urzędzie gminy pisemny wniosek.

Na zebraniu wiejskim Sołectwa Wierzchlas w dniu 19 września 2024 roku, osoby nie ujęte w rejestrze wyborców, były dopisywane do spisu osób uprawnionych do głosowania na podstawie oświadczenia o stałym zamieszkiwaniu w sołectwie.

W myśl § 23 Statutu Sołectwa Wierzchlas wybory przeprowadza komisja skrutacyjna w składzie co najmniej 3 osób, wybranych spośród uprawnionych uczestników zebrania. Do zadań Komisji Skrutacyjnej należy: przyjęcie zgłoszeń kandydatów, określenie sposobu głosowania, przeprowadzenie głosowania, ustalenie wyników wyborów, ogłoszenie wyników wyborów, sporządzenie i podpisanie protokołu o wynikach wyborów.

Na posiedzeniu w dniu 18 października 2024 roku Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Mieszkowicach dokonała analizy m.in. dokumentów z przebiegu wyborów w Sołectwie Wierzchlas. Wątpliwości Komisji wzbudziła lista osób dopisanych do spisu osób uprawnionych do głosowania. Z dwóch osób dopisanych do listy osób uprawnionych, wskazujących to samo miejsce zamieszkania i według protestujących będących małżeństwem jedna zostaje przez Komisję Skrutacyjną uznana za osobę uprawnioną i oddaje głos, drugiej natomiast odmawia się prawa do udziału w wyborach.

Komisja Rewizyjna jest świadoma wiodącej roli Komisji Skrutacyjnej w przeprowadzeniu wyborów sołeckich, jednakże rozbieżne potraktowanie państwa Maziar budzi poważne wątpliwości co do rzetelności pracy Komisji Skrutacyjnej i prawidłowości przeprowadzonych wyborów.

W wyniku podjętej wątpliwości Komisja Rewizyjna zwróciła się z pismem do Burmistrza Mieszkowic o podjęcie czynności wyjaśniających, mających na celu ustalenie czy osoby dopisane do listy wyborców, są stałymi mieszkańcami sołectwa a tym samym osobami uprawnionymi do głosowania.

W odpowiedzi na ww. prośbę Burmistrz Mieszkowic powołał się na uprawnienia Komisji Skrutacyjnej i nie dokonał weryfikacji listy osób, o którą wnioskowała Komisja Rewizyjna.

W punkcie 2 protestujący opisują sytuacje, które mogą wskazywać na naruszenie zasady tajności głosowania. W ocenie Komisji Rewizyjnej protestujący nie uzasadnili w sposób wyczerpujący opisanych zajęć, nie przedstawili również dowodów tych sytuacji. Potwierdzenia opisanych sytuacji nie dopatrzono się również w dokumentacji z przebiegu zebrania i wyborów w dniu 19 września 2024 roku. W dalszej części protestujący wnoszą, że na zaobserwowane sytuacje Przewodniczący Rady Miejskiej stwierdził, że te głosy są nie ważne i nie powinny być liczone. W dniu 2 października 2024 roku Komisja Rewizyjna zwróciła się Przewodniczącemu Rady Miejskiej o ustosunkowanie się do tych słów. Nie otrzymano od Przewodniczącego wyjaśnień w tym zakresie.

W celu rzetelnego wyjaśnienia powstałych wątpliwości Komisja Rewizyjna zaprosiła członków komisji skrutacyjnej powołanej podczas wyborów sołeckich Sołectwa Wierzchlas

oraz państwa Kornię i Mirosława Maziar w celu złożenia wyjaśnień. Na posiedzeniu Komisji w dniu 12 listopada 2024 roku w siedzibie Urzędu Miejskiego w Mieszkowicach stawili się członkowie komisji skrutacyjnej pani Magda Szkolnicka, pan Łukasz Wróbel (przewodniczący komisji) oraz państwo Kornelia i Mirosław Maziar.

Pani Magda Szkolnicka wyjaśniła, że nie rozumie dlaczego Przewodniczący Rady Miejskiej pan Jan Czapliński uznał, że pan Mirosław Maziar nie jest uprawniony do głosowania. Według pani Szkolnickiej państwo Maziar od wielu lat mieszkają i aktywnie uczestniczą w życiu Sołectwa. Słowa pani Szkolnickiej potwierdził także pan Łukasz Wróbel. Pan Łukasz Wróbel wyjaśnił także pan Mirosław Maziar został wykreślony z rejestru wyborców w czasie kiedy chciał wrzucić swój głos do urny. W tym momencie przewodniczący Rady Miejskiej pan Jan Czapliński poinformował pana Maziara, że nie powinien głosować bo nie jest mieszkańcem Wierzchlasu. Taki przebieg wydarzeń potwierdziła również pani Szkolnicka i pan Maziar.

Z wyjaśnień ww. osób wynika także, że do tego momentu pan Maziar był członkiem komisji skrutacyjnej, swój głos oddawał jako jeden z ostatnich. Po zakwestionowaniu jego prawa do głosowania przez przewodniczącego Rady Miejskiej, pan Maziar nie oddał głosu, a w komisji skrutacyjnej zastąpiła go pani Szkolnicka. Pani Kornelia Maziar została dopisana do rejestru wyborców na podstawie oświadczenia, pobrała kartę i oddała głos.

Statut Sołectwa Wierzchlas nie precyzuje formy oświadczenia jaki powinien złożyć mieszkaniec wpisując się do rejestru wyborców, nie określają tego także akty prawne wyższego rzędu. Zatem zwyczajowo za wystarczające przyjmuje się ustne oświadczenie przyjęte przez komisję skrutacyjną.

Na posiedzeniu Komisji Rewizyjnej w dniu 12 listopada 2024 roku państwo Maziar oświadczyli, że są stałymi mieszkańcami Sołectwa Wierzchlas, we wsi Wierzchlas skupia się ich aktywność życiowa związana z pracą i rodziną.

Statut Sołectwa Wierzchlas w § 32 stanowi, że nadzór nad działalnością Sołectwa sprawowany jest na podstawie kryteriów zgodności z prawem, celowości, rzetelności i gospodarności, natomiast organem nadzoru nad działalnością sołectwa jest Rada i Burmistrz. W Statucie Sołectwa nie uregulowano trybu wnoszenia i rozpatrywania protestów, ani też trybu unieważniania wyborów organów sołectwa, jednak orzecznictwo sądowe wprost wskazuje na możliwość wypowiedzenia się przez radę gminy w sprawie ważności wyborów sołtysa w drodze uchwały (por. wyrok z dnia 30 września 2008r. Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego we Wrocławiu, Sygn. akt: III SA/Wr 8/08). Podobny pogląd wyraził Wojewódzki Sąd Administracyjny w Rzeszowie, w wyroku z dnia 22 lutego 2008 r. (sygn. akt II SA/Rz 412/07) stwierdzając, że rada gminy realizując swe uprawnienia nadzorcze może wypowiadać się o ważności wyborów sołtysa i może je unieważnić, gdy okaże się, że przeprowadzono je z naruszeniem przepisów ustawy o samorządzie gminnym, ustanawiających przesłanki ważności wyborów (art. 36 ust. 2).

W wyniku szeregu czynności wyjaśniających Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Mieszkowicach ustaliła, że podczas wyborów Sołtysa i Rady Sołectkiej Sołectwa Wierzchlas

nie dopuszczono do głosowania osoby uprawnionej. Tryb wyborów sołtysa i rady sołeckiej określony został w art. 36 ust. 2 ustawy o samorządzie gminnym, zgodnie z którym sołtys oraz członkowie rady sołeckiej wybierani są w głosowaniu tajnym, bezpośrednim, spośród nieograniczonej liczby kandydatów, przez stałych mieszkańców sołectwa uprawnionych do głosowania. Przepis ten wprost stanowi, że czynne prawo wyborcze przysługuje stałym mieszkańcom sołectwa uprawnionym do głosowania, a tym samym należy uznać, że uniemożliwienie udziału osobom uprawnionym jest istotnym naruszeniem. W związku ze stwierdzeniem, iż złamana została jedna z zasad ustawowych określających przesłanki ważności wyborów tj. dokonywania wyboru przez stałych mieszkańców uprawnionych do głosowania Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Mieszkowicach uznaje protest wyborczy na wybory sołtysa Sołectwa oraz Rady Sołeckiej Sołectwa Wierzchlas wniesiony przez mieszkańców Wierzchlasu za zasadny.

Ponadto Komisja Rewizyjna Rady Miejskiej w Mieszkowicach wskazuje, że w Statutach Jednostek Pomocniczych Gminy, jakimi są Sołectwa nie wskazano środka odwoławczego w procesie wyborczym Sołtysa i Rady Sołeckiej, nie określono procedur i zasad składania protestu oraz terminu rozpatrzenia protestu przez właściwy organ. Wskazuje to na konieczność aktualizacji Statutów.

W ocenie Komisji celowe jest również podjęcie skutecznych działań informacyjnych dot. konieczności złożenia oświadczenia o miejscu zamieszkania i wniosku o wpis do rejestru wyborców w przypadku braku miejsca stałego zameldowania, gdy miejsce zamieszkania jest inne niż miejsce zameldowania a mieszkańcy chcą mieć prawo wyboru w miejscu zamieszkania.

Podpis Kierownika Kontrolowanej jednostki

z up. BURMISTRZA
Marcin Piśonko

Podpisy członków komisji

1. *Grzegorz Kępczyński*
2. *Marek Szmajda*
3. *Krzysztof Ahele*
4. *[Signature]*
5. *Natasha Sroka*

Protokół sporządzono w trzech jednobrzmiących egzemplarzach, które otrzymują:

1. Burmistrz Mieszkowic
2. Przewodniczący Rady Miejskiej w Mieszkowicach
3. Przewodniczący Komisji Rewizyjnej Rady Miejskiej w Mieszkowicach

